

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru z
pošiljanjem na dom
za celo leto K 5.—
za pol leta „ 2.60
za četrt leta „ 1.30

Naročnina se pošilja
upravnistvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 7 h.

Rokopisi se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 12 h, dvakrat 18 h,
trikrat 24 h.

Štev. 6.

V Mariboru, dne 9. februvarija 1899.

Tečaj XXXIII.

Naša politika.

Maribor, dne 7. februar.

Kdo še ni videl vaških otrok se sukati okoli vozička, katerega jim je naredil dobrosrčni oče ob brezposelnih zimskih večerih? Pred voziček vprežejo največjega in najmoučnejšega Kastorja ali Sultana iz vasi, nekoliko otrok se vsede na voziček, drugi pa se postavijo okoli Kastorja ali Sultana. Jeden izmed otrok na vozu, ki ima največ ugleda med njimi, dobi vajeti v svoje roke. In potem se začne vesela otročja vožnja. To je krika in vika med mladimi ljudmi! Najbolj zmerni so še oni na vozičku. Oni zaupajo modrosti in spretnosti svojega tovariša, kateremu so izročili vajeti voza. Vendar jim ne zmanjka dobrih nasvetov za vodilnega tovariša, a za vpreženo žival jim ni toliko. Vsi drugi otroci pa spremljajo pešice voz in Kastorja. Ubogi Kastor! Kako kričijo nad njim, če jih noče ubogati! In onega tovariša z vajetmi, kako ga napadajo! Za vsak korak Kastorjev, ki jim ni po volji, ga zmerjajo, odrekajo mu zmožnost voditi voz ter zahtevajo od njega vajeti. Suvajo se, zmerjajo se, tepejo se. Toda Kastorju za vse to ni mnogo. On gre večinoma ono pot, katera njemu najbolj dopada, le tu in tam stori tudi kako stopinjo, kakor hočejo oni na vozu ali pa oni okoli voza.

Ali ni to slika našega sedanjega avstrijskega ustavnega življenja? Pred državni voz je vprežen naš birokratizem, vse gre po njegovi volji, vse se giblje, kakor on hoče. Na vozu sedi ministerstvo grofa Thuna s celo sedanjo večino. Grof Thun ima vajeti v

rokah, večina pa mu daje dobre nasvete, na katero stran naj potegne voz. Grof Thun vlačí in poteguje, on ima dobro voljo, večina je zadovoljna z njim, toda ta birokratizem, ta preklicani birokratizem! Kako svojevoljen je! Okoli voza pa skače, pleše in kriči naša obstrukcija. Zdaj dregajo obstrukcionisti v birokratizem! Toda malo se zmeni za nje. Za to se obrača njih jeza nasproti Thunu, ki drži vajeti, in zoper one, ki sede okoli njega. Vlačijo jih z voza, tepejo jih, zmerjajo, obrekujejo. Kastor pa vleče voz svojevoljno naprej, birokratizem gre svoja stara pota.

Tudi naši slovenski poslanci se nahajajo na vozu med večino. Njih volilci jim očitajo, da premalo uplivajo na grofa Thuna, naj se ozira na slovenske želje. Poslanci pa odgovarjajo, da prigovarjajo grofu Thunu, da stori svojo dolžnost, le grof Thun in neupogljiv birokratizem sta kriva, da se nič ne stori. Če je tako, kaj naj potemtakem stori naši poslanci, vprašajo se volilci. Nekateri so za opozicijo, drugi pa so bolj hladnokrvni ter nasvetujejo: Počakajmo, vstrajajmo še, grof Thun ima dobro voljo, počasi se bo našim željam že ugodilo.

Opozicija je za nas Slovence jako vabljiva. Da se ne izpolni naše zahteve, čeprav smo v večini, opravičuje opozicijo. Opozicija bi bila sploh v državnem zboru za nas nekaj novega. In gotovo koristna bi bila. Različni elementi z različnimi nazori bi se zbrusili, našli bi ono, kar jih veže, cela slovenska opozicija bi si ustvarila jasen, skupen program. In v opoziciji morajo poslanci nagajati, opozirati, kritizirati. Naša slovenska delegacija

bi se morala vsled tega začeti učiti. Morala bi proučavati državne probleme, udomačiti se v vseh javnih in državnih vprašanjih, presojevati vsako dejanje večine od dobre in posebno še od slabe strani. Opozicija bi bila za naše poslance važna politična šola.

Hladnokrvni volilci med nami pa niso za opozicijo. Priznavajo, da nas vlada premalo upošteva, toda kaj šele, ako prestopimo v opozicijo? Tedaj ne dobimo ničesar več, tudi drobtinice ne. In velik greh bi bil, ravno v sedanjem državnem položaju vstopiti v opozicijo? V višjih krogih se je začela polagoma vsled divjega obnašanja nemških obstrukcionistov ceniti naša slovanska zvestoba in treznost. Birokratizem dobiva od grofa Thuna tudi svoje levite, ki za Slovane niso neugodni. Ako bi Slovenci zrušili sedanjo večino, spremenil bi se zopet vladajoči sestav Nemcem na korist, a nam Slovincem gotovo v škodo. To so važni razlogi proti opoziciji.

Taka različna mnenja vladajo med volilci, in ta nejedinstvo zrcali se tudi v slovenskih državnih poslancih. Nekateri so za opozicijo, nekateri so za večino. Cela naša politika je vsled tega neodločna in nejasna.

Taka je naša politika glede na naše razmerje do države. Hvala Bogu, celo drugačna je naša domača politika. Dasi je tudi tukaj različnih naziranj in zavornic dovolj, vendar prevladuje danes ono naziranje, najmočnejši je oni tok, kateri hoče našemu narodu priboriti narodno in gospodarstveno samostalnost pod okriljem mogočnega in blagoslovolnega krščanstva. Te domače politike se oklepamo tudi mi ter želimo, da se

Listek.

Velika in majhna kraljica.

(Prevel iz franc. M. T. Savinjski.)

(Dalje.)

Ljudevit XVI. ji priprdi, obrne se poln veličanstva in prljaznosti k Marjetici ter ji reče resnobno, a vendar nepopisljivo prisrčno: »Vstani majhna kraljica, bodi srčna, da boš mogla prenašati srečo, kojoj ti je Bog sam naklonil. Ti imaš dom v srcu svoje kraljice. Imej pa tudi ti skrb, da najde tudi kraljica dom v tvojem srcu, v ljubezni in hvaležnosti tvoji!« ...

Pogovor je bil končan.

Še isti dan je poslal kralj v domačo vas Marjetice, poizvedovat o njenej preteklosti. Gotovo so bila vsa poročila prav ugodna za dekletce, kajti Marjetica ali «Mala kraljica,» kakor so jo imenovali često tudi tukaj, ostala je odsihdob na gradu ter ondi preživela naj-srečnejše dni. Še bolj kakor izredna telesna lepota jo je dičila pobožnost in nedolžnost srca, združena z redko duševno nadarjenostjo. Kljubu temu, da je bila prisiljena več tednov hoditi po vaseh od hiše do hiše, obvarovala jo je božja roka vsakega pohujšanja in vsake spačenosti, da je ostala pohlevno, krotko de-

kletce; njena čista duša ni poznala surovostij, ne drznostih, koje nas tolikokrat tako neprijetno dirnejo o pogledu beraških otrok, ne le ker značijo podlost in neotesanost, ampak ker so čestokrat že znamenja prihajajoče popačenosti in hudobnosti.

Veliko je bilo spoštovanje Marjetice do kraljice. Zvesto je sledila vsem njenim stopinjam in večkrat, ko ni mogla več premagovati kipečih čutil hvaležnega srca, segla je skrivaj po robu kraljičine obleke ter ga v iskrenej navdušenosti pritisnila na žareče ustnice.

In kako bi tudi novo življenje ne uplivalo merodajno na hvaležno in nežno dušo toli blagega otroka, saj je bilo popolnem drugačno od prejšnjega. Še pred kratkim je bila v oblasti trdosrčnega moža, ki je svojo kruto neusmiljenost tako zvito prikrival pod krinko usmiljene darežljivosti — potem pa je več tednov beračila lačna, zaničevana, ne imajoč ne strehe, ne postelje od mesta do mesta, od vasi do vasi; povsod je iskala dela in zaslužka v službi — a povsod so ji z zaničevanjem trdosrčno pokazali vrata — oh kako neizrekljivo nesrečno se je čutilo revno srceče še tako mladega, ubogega otroka, s kako nepopisnim hrepenenjem, nedosegljivo boleštvjo je koprnelo po ljubeči materi, pri kojoj je imela sicer borno, a vendar varno

zavetje. Po ure in ure je klečala često v kakej osamelej kapelici ali cerkvi — saj se ji ni nikamor mudilo — jokala, da bi se je kamen usmilil, klicala ime drage matere ter ihteč v gorki molitvi prosila Boga, naj ji da najti skromen, varen prostorček, naj jo dovede do usmiljenih dobrih ljudij. In kako nepričakovano jo je uslišal Vsegamogočni; našla je domovino, in še kakšno, našla je mater, in kakšno mater! Ne, ne kmetica ali bogata meščanka, niti ne žena kakega uradnika ali premožnega posestnika, — kolika dobrota bi bila že to, ne, najimennitnejša gospa vse države, Marija Antoaneta, sama kraljica francoska, ki je bila prav tedaj na vrhuncu svoje sreče, slave, krasote in časti, hotela je biti njena mati.

S koliko velikodušnostjo, ljubeznivostjo se je ona ponižala do revne, bedne beračice! S koliko tolažbo so napolnile revno sirotico, ki že leta in leta ni slišala drugih nego surovih izrazov, besede: «Našla si domovino v srcu svoje kraljice.» Gledala je nepopisni sijaj kraljevskega dvora, ki je obdajal kraljico, njeno prekrasno zunanost, neizmerno dobrotljivost, s kojoj se je vsmilila revnega otroka. Vse skupaj je očaralo Marjetico tako, da se je često vprašala, ali so vse le prelepe sanje, iz kojih se utegnem vzbuditi, ali je resnica? Ni bilo torej čuda, da je noč in

je oklene kmalu vsak posameznik našega naroda. Potem se bodo Slovencem časi zjasnili. Naprej v domači politiki!

Nova lovska postava za Štajarsko.

(Iz peresa deželnega poslanca.)

Danes nadaljujemo v zadnji številki pričeto razpravo o novi lovski postavi na Štajarskem. — § 7. te postave veli: Lovski najemnik se sme s kaznimi od 5—25 gld. priliti, da ukrepe §§ 5 in 6 izpolni. V opetovanem slučaju se sme tudi na njegove stroške in na njegovo nevarnost razveljaviti lovska pogodba in lov vnovič dati v najem.

Vsled § 8. ne smejo občinskega lova vzeti v najem osebe, katere so na podlagi § 6. zakona od 27. novembra 1881 deželni zakonik št. 28 izključene od pridobitve lovske karte. Občinskega lova ne morejo vzeti v najem po uradni določbi ali vsled ugovora občinskega zastopa: 1.) Osebe, od katerih se po pravici pričakuje, da dolžnostim, katere bi morali po sprejemu lovske najemnine spolnovati, ne morejo zadostiti. 2.) Taki lovski najemniki, kateri niso spolnovali postavnih določil zastran nadzorstva lova, ki niso ugodili pravomočnemu ukazu zastran postrelitve divjačine ali ki so zaporedoma krivi bili kakega drugega prestopka lovske postave.

§ 9. Najemnina za občinski lov se steka v občinsko blagajnico. Občinski zastop mora tekom 3 mesecev potem, ko se je vplačala letna najemnina, razglasiti, da morejo posamezni zemljiški posestniki po razmeri velikosti svojega zemljišča, ki spada v občinski lovski okraj, tekom 4 tednov, ali če se je vložila pritožba, tekom 4 tednov potem, ko je odlok postal pravnomočen, vzdigniti deleže, ki jim pripadajo, sicer zapadejo občinski blagajnici. Pritožbe zoper velikost teh deležev lovske najemnine za posamezne zemljiške posestnike se imajo v 4 tednih pismeno ali ustmeno pri občinskem predstojniku dati v zapisnik, ta pa jih mora nemudoma predložiti politični oblasti, ki o tem odločuje. Zoper ta odlok ni daljne pritožbe.

§ 10. Če se občinski lov ne more spraviti v najem potom dražbe, se imajo po občinskem zastopu strokovnjaki postaviti kot oskrbniki lova za tako dolgo, da se posreči nov lovski najem. Politična oblastnija ima odobriti izvolitev teh strokovnjakov. Ako jih ne more odobriti, zamore tudi sama izbrati te oskrbnike. Stroški, ki so v zvezi s tem oskrbništvom lova, kakor tudi oni za povr-

nitev škode, katero napravi divjačina, se imajo poravnati iz občinske blagajnice, v katero se stekajo tudi dohodki. Ob koncu leta se ima napraviti račun. Vspeh se ima tekom meseca januarija razglasiti. Če je kaj čistega dobička, se ima razdeliti po § 9. Če se je pa prikazal primanjkljaj, se mora po zahtevi občinskega odbora poravnati po zemljiških posestnikih z ozirom na velikost njihovega zemljišča, ki spada v občinsko lovsko okrožje. Zastran pritožb velja določba § 9. b.

§ 11. Prestopek §§ 2 in 3 se kaznuje s 5—25 gld. ki se more v opetovanem slučaju zvišati na 200 gld.

V § 12. so našteje kazni zoper one, ki 14 dni pozneje, ko se divjačina več streljati ne sme, taisto prodajajo. Kdor jo prodaja o izvanrednem času, se mora spričati s pričevalom politične oblastnije. Taka spričevala morajo imeti tudi oni, ki so prinesli divjačino na prodaj ob času, ko se ima varovati, iz drugih krajev, kjer ne velja ta zakon.

§ 13. Kazni, ki se plačujejo po tem zakonu, kakor tudi dohodki v smislu te postave in zasežene divjačine, ki se prodaja po dražbi, pripadejo ubožnemu zavodu vse občine, kjer se je rušil zakon. Če se ne more iztirjati globa, se spremeni denarna kazen v zapor, za vsakih 5 gld. eden dan.

Okrajna politična oblast preiskuje in kaznuje.

Državni zbor.

Na Dunaju, 6. februvarija.

Državni zbor preložen.

V zadnji številki smo razložili, zakaj se je morala postava zastran zboljšanja plač državnim uslužbencem še enkrat obravnavati v poslaniški zbornici. Da je kakšna postava veljavna, je pred vsem potrebno, da se sklepa poslanske in gospodske zbornice glasita enako. Gospodska zbornica je spremenila sklep poslanske zbornice v tem smislu, da naj bo postava veljavna z dnevom, ko se razglasi. Poslanska zbornica je pa dne 31. januarija v zvečerni seji s 150 glasovi proti 149 (toraj z enim glasom večine) sklenila, da se ima večkrat imenovano zboljšanje pričeti s 1. januarijem 1899. Levičarji so zmagali nad desnico, izmed katere je bilo odsotnih mnogo poslancev. Ob koncu te večerne seje je poslanec Schönerer prav surovo napadel zborničnega predsednika, zakaj ni poslednji ubogal nemškega Jurija (Schönererja), ki je ugovarjal proti večerni seji. Nasledek glasovanja

tega večera pa je bil, da je takoj drugi dan, 1. februvarija, ministerski predsednik vsled cesarjevega odloka naznanil, da se zborovanje državnega zbora preloži na negotov čas. V izvrševalnem odseku desnice je povedal ministerski predsednik, da se državni zbor preloži, ker vsled upora levice ni za nobeno delo. Naj pritiskajo volilci na svoje poslance, da dajo mir v zbornici in delajo za blagor ljudstva. Kakor hitro bo vlada izprevidela, da je redno delovanje v zbornici mogoče, bo sklicala zopet državni zbor. Nepotrebno se mi dozdeva, pristavljati, da nemški levičarji samo radi tega ne dajo miru v zbornici, ker so zgubili stalno večino in oblast, s katero so tlačili skozi desetletja slovanske narode. Ako bi torej nemški volilci pritiskali na svoje poslance, da naj v zbornici časa ne tratijo s praznim glasovanjem, temveč delajo na blagor ljudstva, ali pa, — če tega ne marajo, naj odložijo poslanstvo; bi se napravil zopet red in mir v zbornici, sicer ga ne bomo doživeli. A nekateri nemški hujskači vedno šuntajo nerazsodno nemško ljudstvo, rekoč: »Glejte, kako nas Nemce potiskajo v kot predrzni Slovani.« Vsi pa vemo, da je to najgrša hinavščina in sleparija. Nikjer se ni skrivil niti en las kakemu Nemcu; vsepovsod se šopiri blažena nemščina, kakor nekaj. Okrajna glavarstva, okrajna sodišča, davkarski uradi itd. dopisujejo Slovencem v nemškem jeziku, a vendar kričijo ob enem nemški hujskači, kakšna krivica se godi Nemcem! Kedaj bo konec te sleparije?

Politični ogled.

Deželni zbori se bodo kmalu sklicali, kakor hitro bo imela vlada izdelane predloge in načrte, ki jih hoče predložiti deželnim zborom. Tudi mnenje načelnikov različnih deželnih zborov se hoče vlada prej slišati, zato bo jih sklicala pravočasno na Dunaj. Štajarski Slovenci nimamo nič veselega in pomembnega pričakovati od svojega deželnega zbora. Pač pa pričakujemo od svojih deželnih poslancev, da letos odločno zahtevajo samoupravo za slovenski Štajar. Toda ne bo nič hasnilo, ako samo govorijo in kličejo, naj nam izpolnijo naše želje, treba bo jim stopiti z dovršenimi predlogi pred deželni zbor. Potem bo spoznala vlada, nemški poslanci in naš narod, da je slovenskim štajarskim poslancem postala resnica z geslom: »Ločimo se od Gradca.«

Grof Kaprivi. V ponedeljek je umrl v Skeyrni grof Kaprivi, ki je bil neposredno za

dan mislila le na svojo kraljevo mater, da se je vse njeno mišljenje in čutenje gibalo le krog nje ter da je nosila podobo Marije Antoanete z neizmernim spoštovanjem in gorečo, neizrekljivo ljubeznijo v svojem srcu.

Marija Antoaneta je zvesto izpolnjevala svojo obljubo ter skrbela, da je imela zapuščena sirota odslej svoj dom, kojega je bila toli britko pogrešala. Ne le enakost otrokova s kraljico in ljubko vedenje Marjetice, temveč neka skrivnostna moč ogrevala ji je srce; sama ni vedela, zakaj jo ljubi tako pristrčno. Vselej se kraljica čarobno nasmehlja, ako ji Marjetica v svoji priprostosti, a s prirojeno ji ljubeznivostjo skazuje otroško udanost in spoštovanje. Vendar ji veleva modrost in izkušnja, da kraljevi dvor ni oni vrt, na kojem bi se lepo razcvitala ta lilija nedolžnosti, kjer bi ta nežna vijolica ponižnosti in pohlevnosti neoskrunjeno ohranila svoj plemeniti duh. Vedela je, kolika nevarnost bi bila za Marjetico, ako bi premenila revščino in uboštvo svoje koj z bliščobo in svitom, ki je obdajal kraljico. Obvarovati jo je hotela z materino ljubeznijo onih skušnjav prevzetnosti in napuha, koje bi bilo neizogibno neizvedeni, zaupljivi in povrh s toliko telesno lepoto obdarovani deklici, ki se je bila v malo dneh prikupila vsakemu, kdorkoli jo je videl.

»Naj velja, kar hoče«, tako ugiba kraljica, »Marjetico hočem rešiti preteče nevarnosti, da mi ostane nepopačena, ponižna in dobra, kakor jo je ohranila božja roka do danes.«

Komaj pride v prestolno mesto Pariz, ukrene vse, da spravi mlado svojo varovanko v zavod, ki je bil v obče poznat kot najbolji samostan vsega glavnega mesta. Tukaj naj se odgaja Marjetica pred vsem v strahu božjem, da bo nekoč dovolj pripravljena in krepostna, ko se prične za njeno srce boj skušnjav in britkostij življenja, ki čakajo več ali manj slehernega človeka, tu naj vsprejme vse druge nauke, namreč pouk, primeren njeni nadarjenosti in izrednim talentom, s kojimi jo je stvarnik obdaril toli bogato. Ko bo prišla v življenju na razpotje, naj si izvoli sama stan, v kojega jo vleče nagnjenje srca, ki bode istoveten z voljo Vsevečnega. Le kam se bode čutila poklicana po skrbnem izpraševanju svoje vesti, edino le verska načela in razlogi zdrave pameti naj bodo odločilna za njeno prihodnost. To je želela in hotela blagodušna kraljica.

Marjetica je imela izvrstno glavico, toliko rahločutnost srca in plemenitost duše, da so se ji samostanske sestre na tihoma čudile. Učenje je bilo nje veselje in sreča; že v kratkem času je bila najboljša gojenka vsega zavoda. Nje iskrena ljubezen in goreča nav-

dušenost za kraljevo svojo zaščitnico priganjala jo je noč in dan, da se je trudila z vsemi duševnimi in telesnimi močmi, hrepenela po najvišjem, najboljšem, kar je le sploh bilo dosegljivo za njo; le kraljico želi razveseliti, le nje zadovoljnost zaslužiti; ne slavo hlepje, ne ošabnost, le hvaležnost in zvestoba njenega srca je vžigala v njeni duši koprnjenje, skazati se vredno velikodušne svoje dobrotne z odličnim znanjem, plemenitostjo duha in mišljenja, blagodušnostjo djanja in nehanja.

(Dalje prihodnjich.)

Smešničar.

Stari Jura pride v štacuno k Matijčku in pravi: »Prosim gospod Matijček, naj mi dajo zelene očali!«

Matijček: »Jura! Čemu pa Vam bodo zelene očali?«

Jura: »Nimam več sená — a krava mi noče več dojeti. Natakniti hočem zdaj kravi zelene očali, polagal bodem zopet slamo, a krava si bode mislila, da je senó, in dojila bode zopet.«

Bismarkom državni kancelar od l. 1890—94. Grof Kaprivi je bil poštenega, odkritosrčnega moškega značaja, zato pa je imel tudi kot državni kancelar v sebičnih nemških politikih mnogo sovražnikov. Bil je za versko šolo, nasprotnih političnih strank ni hotel zatiravati s silo, nasproti nedolžnim pruskim Poljakom je bil, kolikor je bilo vsaj v njegovi moči, vedno prizanesljiv. V poštenosti je daleko presegal trolasega Bismarka, a v diplomatični spretnosti in zvitosti Bismarka ni dosegel.

Smrt bolgarske kneginje. Komaj jeden dan po veselem poročilu, da je bolgarska kneginja Marija Lujiza povila četrto dete, princezino Klementino, došla je iz bolgarske prestolnice vest, kojo smo že tudi mi naznanili, da je umrla kneginja. Zadnji dan minulega meseca nekaj minut čez najjstjo uro izdihnila je kneginja Marija Lujiza, prevedena s sv. zakramenti svojo blago dušo po kratkem bolehanju. Influenca, ki se je pozneje prelevila v plućnico, ter najbrže prezgodnji porod so vzroki njene bolezni. Dne 17. m. m. dopolnila je kneginja šele osemindvajseto leto. Zaročila se je dne 14. febr. 1893 s knezom Ferdinandom in 20. aprila isto leto se je z njim poročila. Rojena in vzgojena je v katoliški veri, ostala je zvesta tej veri do konca svojega življenja ter vzgojevala istotako svoje tri otroke. Le žal, da nje soprog ni bil tako značajan ter ji je s svojim mešetarjenjem z vero princa Borisa povzročil veliko britkostij. Preživela je torej skoro celo dobo zakonskega življenja le malo veselja. Smrt rešila jo je premnogih britkostij. Zbog svoje ljubeznjivosti in blagega srca se je kmalu prikupila večini bolgarskega naroda, največ simpatij pa je uživala na dunajskem dvoru, in smelo trdimo, da so se ravno radi nje poravnale mirnim potom čisto napete razmere mej Dunajem in Sofijo. Včeraj v sredo je bil pokop, katerega se je udeležil namesto našega cesarja nadvojvoda Leopold Salvator.

Dopisi.

Iz Pragerskega. Dne 5. svečana se je ustanovilo tukaj društvo »Südmark«. Kar presenečeni smo bili, pristopilo je društvu 64 članov. Ni mi treba posebej povdarjati, da je polovica med temi slovenskega pokolenja. Pristopili so udje, katerih stariši in otroci ne znajo nemški, pač žalosten dokaz, kako malo zavednosti vlada v tukajšnjem okraju. Pristopila je med drugimi svojega spola — pozor, ne prestrašite se preveč — tudi soproga gosp. nadučitelja na Spodnji Polskavi. To je skoro neverjetno!

Mirno smo živeli do sedaj skupaj, ali ustanovitev omenjenega društva nas mora ločiti. Od vzožja Pohorja do Ptuja, pet župnij: Zgornja in Spodnja Polskava, Črešnjevce, Cirkovce in Sv. Lovrenc nima nikakega slovenskega društva. In vendar je tukaj mnogo zavednih mož, ki bi bili že davno lahko kaj storili. Gospodje duhovniki, učitelji in kmetje, kateri ste si svojega slovenskega rojstva svesti, vzdramite se! V vaši sredini se je ustanovilo društvo, ki hoče vaše otroke potujčiti, ki hoče nevedneže zapeljati, da pogubljajo samega sebe. V vaši sredini bo kmalu stala šulferajnska šola, ki bo slovenske otroke učila sramovati se svojega materne jezika. Postavite se v bran nemškemu društvu na Pragerskem ter ustanovite v Cirkovcah, v vaši sredini, kot mogočen zid proti ptujčevanju družbo sv. Cirila in Metoda, najlepši odgovor na tuje napade. Sklicujte narodne shode. Znani slovenski rodoljubi v Celji in na Teharjih, kateri se ne bojijo težavnih potov, se bodo gotovo z veseljem odzvali vašemu povabilu. Stopite v sredo onih občin, katere se vedno imenujejo, kadar se gre za narodno stvar.

Z veseljem sem slišal pred kratkim, da je Zgornja Polskava v narodnih rokah. Kako pa je na Spodnji Polskavi? Tukaj je nemški

»Feuerwehr«, županstvo uraduje nemški in pri edinem trgovcu so vsi napisi v nemškem jeziku. Koliko vas je pa vendar pravih Nemcev v celi občini? V celi vasi Polskavi ne bo menda nobenega, kajti kdor nemški govori, še zato ni Nemec. Nemcev je le na Pragerskem nekaj, in ti so dve tretjini železniških uradnikov, poštni uradniki, najemnik železniške restavracije ter sedaj zelo imenitni trgovec Lerch, predsednik Südmarke, ki je s slovenskimi groši postal tako drzen — pa sva že skoraj pri kraju. In zaradi teh par Nemcev naj bi bil cel naš okraj kot nemški razupit? Ne in nikdar ne!

Slovenske občine, ki spadate v poštno področje Pragersko, vložite prošnjo za dvojezični poštni pečat ter prosite na pošti na Pragerskem slovensčine zmožnih uradnikov, ki ne bodo tako neprijazni kakor sedajni. Pred seboj imam dopisnico, namenjeno iz Pragerskega na Črno goro. Ta dopisnica je dobila pečate »Črni vrh pri Idriji« in »Ljubljana« ter prišla nazaj z opombo, da je kraj neznan. In vendar pade prvi pogled poštnega uradnika, ki je to dopisnico tako daleč poslal, če zjutraj še ves zaspan vstane, na Črno goro. Prosite tudi pri železnici slovenskih uradnikov, potem se ne bodo ustanavljala na slovenskih tleh nemška društva.

Na Pragerskem se bo tekom tega leta železniško oboje mnogo pomnožilo. Upozarjam na to slovenske trgovce, da si ustanovi tukaj kateri svojo prodajalnico, ker bi prav lahko shajal. Vas pa, zavedni možje v okolici, pozivljam še enkrat na narodno delo! Pokažite, da ste Slovenci, navdušujte zaspane, podučujte nevedne ter osnujte kmalu v vaši sredini, v lepih Cirkovcah, podružnico sv. Cirila in Metoda, kot bran in val proti ustanovljeni Südmarki na Pragerskem!

Sv. Peter v Medvedovem selu. (Raznoterosti.) Šentpetrovska župnija je majhnega obsega. Zemlja pri nas je bolj ilovnata ter težka za delo. Po solnčnih hribih je vse zasajeno z vinsko trto, s staro in novo. Stara je začela pešati, zato smo se poprijeli že tudi ameriške trte, ki pri nas precej dobro uspeva. Naša vina so dobra, le škoda da so premalo naokoli znana. Bolj po ravninah imamo njive, ki še nam vedno rodijo v našo zadovoljnost. Na travnikih raste sladko seno. Sadunosnega drevja imamo dosti, in rado rodi, le češplje se že več let sem kujajo. — Zidati bomo morali novo šolsko poslopje, ki bo stalo čez 7000 gld. Gotovo lep denar za majhno občino, in kmetje bomo morali biti varčni. Od 27. do 31. januarja se je obhajal pri nas sv. misijon. Vodili so ga č. gg. lazaristi. Tudi pri nas smo začeli lansko leto streljati proti toči. Imamo že tri postaje na treh različnih hribih, ki so oddaljeni vsaksebi blizo četrte ure. Streljali smo z uspehom in prav pridno, dokler nam ni zmanjkalo smodnika. Preljubi gosp. urednik, če boste s tem dopisom zadovoljni, bom se kmalu zopet oglasil s kakim drugim, ker jih imam več v zalogi. (Le na dan z njimi! Urednik.)

Cven. (Snujmo zadrage!) Dne 5. t. m. je zborovalo cvensko bralno društvo. Po običajnem vsporedu je prišla glavna točka na vrsto, pogovor o kmečkih zadrugah. To Vam je bilo živahno zborovanje! Glava pri glavi, bilo jih je nad 300 mož iz cvenske občine in zunanjih, ki so z največjim zanimanjem sledili besedam g. Kača iz Žalca, ki je takoj prihitel na predsednikovo povabilo na Cven. Hvala Vam, g. Kač, za Vaš trud in za Vašo požrtvovalnost. Prepričan sem, da Vaš rodoljubni trud ne bo brez sadu. Seme je padlo na dobro zemljo. Kmečka zadruga bo in mora takoj osnovana biti na Cvenu. Saj pa je tudi že izvoljen osnovalni odbor, ki bo brez zamude vkrenil potrebne korake. Da je take zadruga ravno tu potrebno, videl je g. Kač sam. N. pr. videl je v hlevi premožnega kmeta govejo živino, ki bi »dičila« drugod hlev živinozdravnika, da bi nad njo skušal svojo umetnost. Boljšo klajo, to požerejo konji, krave pa dobijo, s čemur po drugod postiljajo svinjam. Kdo bi verjel v Švici, da, celo pri

nas na Slovenskem, da se dobijo krave po 26 gld. In tako je pri nas. Zadruga naj stori, česar vsega ne more okrajni zastop. Tako bi bilo z živinorejo, enako pa tudi z žitom in drugimi poljskimi pridelki.

Zemlja naša je bogata; s tem se sami hvalijo murski poljanci: torej na skupno delo, da bomo od bogate zemlje imeli tudi bogat dobiček. Oglašajte se pridno kot udje pri osnovalnem odboru. Vstopnino in deleže bomo določili pozneje skupaj. Ne odlagajte dolgo, v teku 10 dni mora biti stvar dognana. Naj Vas k temu klicu priganja pogled na slavne ljut. gorice, ki jih imajo sedaj v lasti ljudje, katerim gotovo ne bije za vas srce. In ko bi se godilo kedaj z Vašimi polji enako? Da se to ne zgodi, v to pomozite Bog in kmečke zadruga.

Iz Merčnesele. (Občinske volitve in agitatorji.) Od nekdanj že so Bobošljani bili vrli narodnjaki, vneti katoličani ter značajni možje. Volitve v občinski odbor so bile navadno mirne; kajti tukaj so vsakemu smeli brez pomisleka težavno butaro naložiti. Sedaj pa je s staro mirnostjo proč. Pred tremi leti je bil izvoljen za župana mož, kateri si zdaj prizadeva z nekim Frencecom ljudstvo za se pridobiti, da bi še nadalje nosil županski zvonec. Geslo jima je: Taki ne sodijo v občinski odbor, kateri z gospodi držijo, ampak le taki, ki duhovnike čez ramo gledajo. Pravita tudi o starih poštenih odbornikih, da so si vsa pota zelo visoko računali; s tem jih hočeta spraviti pred volilci ob priljubljenost. Že več tednov pred zadnjo volitvijo, ki pa je ovržena, je naš Perič Frence pripravil vse Čevšljane, Gajlane in Reštajljane, naj vržejo stari odbor in naj volijo družega, ki sta ga z Dušičem na posilinemško-demokratski podlagi sestavila. Pri tem beganju volilcev ga je podpiral neki Ribč. Žalostno, da jim je šlo mnogo volilcev resnično na limanice. Še nekaj! Omenjeni Perič Frence je pred kratkim tudi govoril zaradi nekega članka v »Slov. Gospodarju« ter se izrazil, da ga Vam bo s § 19. tiskovne postave popravil. To pa je že smešno! Zajec se ne ume na boben, a Perič Frence ne na § 19. tiskovne postave. Naj zadostuje za danes; toda o priliki se že hočemo pomeniti.

Hajdina pri Ptujju. (Zborovanje.) V Hajdini pri Ptujju je imelo kmet. bral. društvo pret. m. 22. januarja svoje zborovanje v bralni sobi g. Senekoviča. Zborovanje je otvoril predsednik ter došle ude in goste s prijaznim »dobro došli« pozdravil. Potem da besedo g. podpredsedniku F. P., kateri povdarja, da je odbor br. društva v pretečenem letu v jesen nameraval prirediti svojim udom na prostem veselico; pa je to opustil zaradi smrti naše presvitle cesarice. Za tem se je zahvaljeval vsem udom, katerih je pretečeno leto bilo 54, ter zopet priporočal vstop k prekoristnemu društvu. Takoj jih je pristopilo čez 30 novih udov. Konečno je zaklical govornik »Bog ohrani, Bog obvari nam cesarja, Avstrijo!«

Potem pa novoizvoljeni podpredsednik g. F. H. navede dolžnosti udov in koristi bral. društva in razvije svoj program, katerega obljubi tudi izpolniti, ako Bog da in ako ostane v društvu vzajemnost in sloga. Sedaj pa pride na vrsto predavanje o sadjereji, v katerem nam je g. učitelj A. Pogruje vse tako natanko razložil in pojasnil, da smo se kar čudili; ker marsikateri niti vedel in videl ni, kako se drevesce cepi, presajuje, obrezuje itd. in vse to nam je omenjeni gosp. dejanski pokazal; obljubil nam je tudi, osebno se na dom potruditi in nas doma v naših drevesnicah še bolj natanko poučiti. Povedal nam je naravnost, da imamo pripravno zemljo, le akacije, bezg in drugo nepotrebno robidje treba od plotov in ograj odstraniti; potem pa pridno saditi drevesca. Res, kaj nam pomaga tarnati, ako vidimo v bližnjih vaseh, ali pa pri sosedu, da imajo v sadovnjaku lepa drevesa in v jesen obilo sadja, pri nas pa nič, če pa ničesar ne storimo. Resnica je, pomagaj si sam, in pomagal ti bo Bog. Vsi

smo toraj sklenili, odrasli in mladi, da se hočemo poprijeti dela, katerega nam je gosp. učitelj tako iskreno priporočal in tako natanko rasijsnil. Hvaležni smo mu za ta pouk, hvaležni mu bodemo poznej, ko bodemo uživali, za kar nas je tokrat tako živo vspodbujal. Ko nam društvo pripodnjič veselico priredi, pričakujemo spet kaj koristnega.

Gornja Radgona. (Posojilnica.) Naša Posojilnica prav lepo napreduje. Imela je preteklo leto 1898 prometa 129.431 gld. 50 kr. za 29.258 gld. 18 kr. več kot 1897 leta; zares lep napredek. Zadržnikov šteje 448. Kar pa je najlepše znamenje napredka, je to, da si pridobiva posojilnica zmiraj več zaupanja med ljudstvom. Hranilne vloge so se leta 1898 pomnožile za 94.919 gld. 26 kr. Da izvršuje posojilnica vestno tudi ta svoj poklic, po svojih močeh pomagati z denarjem potrebnim zadržnikom, nam dokazuje dejstvo, da ima izposojenega denarja 117.550 gld. 03 kr. in da se je od časa, odkar obstoji posojilnica v našem okraju, število dražbenih prodaj pri našem sodišče jako skrčilo. V obče kaže celi računski izkaz posojilnice lep napredek. V kratki dobi 7 let je narasel rezervni fond posojilnice na več kot 8000 gld. Temu lepemu napredku ima se posojilnica zahvaliti pred vsem nesebičnemu delovanju njenega načelnštva, ki opravlja vse posle, ki pri tako velikem prometu niso ravno malenkostni, zastoj. Na našo posojilnico smo lahko ponosni!

Dragi rojaki kažite tudi Vi, da se veselite procvita tega narodnega zavoda, naše posojilnice, in storite tudi vi svojo dolžnost. Kajti čim več boste vložili pri posojilnici, tem lažje in uspešneje bode delala v provspah našega okraja. In posojilnica že sedaj mnogo koristi našemu ljudstvu. Le eno korist še naj omenimo! Pri posojilnici dobivate od svojih vlog za $\frac{1}{2}\%$ več obresti, kakor pri nemški radgonski hranilnici, ki obrestuje vloge samo s 5% , posojilnica pa s $5\frac{1}{2}\%$. Zato naj tudi tukaj velja geslo: »Svoji k svojim«, in »združenimi močmi bodemo močni.« Dravan.

Kapela. (Zborovanje.) Dan 29. jan. je bil imeniten za Kapelo in ves gornjeradgonski okraj. Imeli smo razven občnega zbora bralnega društva, o katerem poročamo drugod, tudi shod ljutomerskega in gornjeradgonskega političnega društva. Govorila sta g. dr. Rozina deželni poslanec in g. Kukovec, predsednik istega polit. društva in bivši dež. poslanec, prav poljudno in zgovorno. Veliko smo pričakovali in še več pričakali, kakor smo pričakovali. Domače ljudstvo, kmetje in delavci in iz bližnjih sosednih krajev, katerega je bilo precejšnje število, je poslušalo zelo pozorno ter z velikim zanimanjem.

Gospod dr. Rozina je razložil, da mi Slovenci ne moremo v našem deželnem deželnem zboru skoro ničesar doseči, ker smo v manjšini po številu in po nepravilni razdelitvi volilne pravice. Ako poslanci naši kaj pridobijo, dosežejo to z veliko opreznostjo in marljivostjo, ker morajo vedno paziti, kaj nameravajo nasprotniki Nemci, posebno liberalci. Dokler nismo imeli nikogar v deželnem odboru, niso mogli vedeti naši poslanci naprej namenov nemških liberalcev, a zdaj je boljše, odkar imamo vsaj jednega odbornika. Morali pa bi imeti vsaj 3 odbornike. V deželnem šolskem svetu pa imamo samo jednega verskega zastopnika, ki sicer stori, kolikor more, narodnega zastopnika pa da nimamo. Zato moramo terjati, da se dež. šolski svet loči v nemškega in slovenskega, da bomo mi sami v svoji šoli gospodarji; govoril je tudi o vstavitvi slov. vinorejske šole v Ljutomeru za ljutomerski, ormoški in gornjeradgonski okraj. Lovska postava, da se je sicer zboljšala, a ta postava bi morala braniti tudi sadonornike, česar pa ne stori. Narisal je dalje, ker je pomena je za gornjeradgonski okraj, kakega naš sirotinski denar v rokah naših nasprotnikov. Da naši ljudje ne ravnajo prav, da nosijo svoj denar v nemško hranilnico, katera je imela dobička v pretečenem letu

25 tisoč, pa niti krajcarja ne da v naše narodne namene. Torej je opominjal, naj nosijo svoj prihranjen denar v našo gornjeradgonsko posojilnico, ki je v naših rokah. Gornjeradgonski okrajni zastop ni v narodnih rokah. Volilci tega zastopa, bodite edini in ne ozirajte se pri prihodnji volitvi na nobeno mito nasprotnikov, in volite narodne Slovence in zastop bo gotovo v naših rokah. Tako volite vsi predstojniki in vsi kmeti. Ker ni okrajni zastop v naših rokah, trpimo v šoli veliko več, kakor bi inače. Zato nam nasprotniki vsiljujejo tudi nemške zdravnike in smo tudi na železnici ptujci. Zato še v Gornji Radgoni nimamo kolodvora, katerega potrebujemo krvavo, in moramo voziti blago skozi mesto, kjer imamo več stroškov, in je vsled tega tudi radgonski kolodvor preobložen. Okraj je nekdanj obljubil dati 20.000 gld., da bi dobili kolodvor v Gornji Radgoni, pa ga ni, ampak je slepa postaja (Haltestelle). G. Kukovec nam je razlagal o oskrbovanju ubožcev sploh in posebej o sirotišču, o odpravljenem deželnem zavetišču (najdenišču) in rodišču in o neodpravljenih stroških, o domovinski pravici, kdo je namreč dolžen uboge vzdrževati. Mi tukaj izražamo, naj se opešanci oskrbujejo tam, kjer so opešali ali svojo moč izgubili. O vsem nas je prepričal z izvrstnimi dokazi in mnogimi števkami. Nazadnje še nas je vnelal za kmečke zadruge. Za te smo sicer že dolgo zavzeti in želimo le ter prosimo naše vodje, naj jih čim prej ustanovijo v Ljutomeru s podružnicami pri Kapeli in pri sv. Petru v Gornji Radgoni.

Govornikom smo zelo hvaležni in izražujemo javno zahvalo, katero res zaslužita za trud in požrtvovalnost: Bog plati in prosimo, da nas še v kratkem zopet prideta učiti, kajti, če tudi je med nami občinstva, ki bo ohranilo ves nauk, vendar je med njim mnogo neukih in začetnikov, kateri potrebujejo večkratnega poduka ter žive besede. Danes smo tudi spoznali, kako imenitno in neobhodno potrebno je priprostemu ljudstvu bralno in politično društvo, ker bralno društvo se z branjem splošno naobrazuje, s političnim branjem pa se naobrazuje za politična društva in sploh za politično in socijalno življenje. Zato vstanavljajte povsod obe društvi ali vsaj bralna društva v vsaki župniji in pristopajte k njemu. Kapelčani, držite se svojega bralnega društva in okleinite se ga!

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

(Mil. knez in škof) so se v torek s preč. gg. kanonikom dr. Iv. Križaničem in dr. Jož. Pajekom odpeljali v Gradec k novemu deželnemu namestniku grofu Clary-Aldringen. Še isti dan so se vrnili v svoje bivališče nazaj.

(Poroka.) Dne 8. febr. se je v Gradcu poročil gimnazijski učitelj v Mariboru, gosp. Karol Verstovšek z gospico Pavlo Zwierzinovo, hčerjo deželno-knjižnega urada štajarskega, Edvarda Zwierzine. Starešini sta bila gg. dr. Žižek in Pessler.

(Imenovanje.) Predsednik mariborskega okrožnega sodišča dr. Greistorfer je imenovan dvornim svetnikom.

(Občinske volitve.) Na Humu pri Ormoži bodo v kratkem volitve v občinski odbor. Paziti bode, da nekateri preveliki razumniki (?) ne pridejo v njega, ker škilijo v tujino, le sebe preveč hvalijo in se celo v sosednih občinah ponujajo. Pravočasno pametno prevdariti!

(Dar.) Majšperskemu kmetijskemu bralnemu društvu poslal je zopet visokorodni gospod dr. Franc Jurtela, odvetnik in deželni poslanec v Ptuj 10 gld., za kar se mu najsrčneje zahvaljujemo.

(Slovenski zmaga.) Pri občinskih volitvah v Pekrah so Slovenci zmagali v vseh treh volilnih razredih. Živeli, slava jim!

(Pri Sv. Lovrencu na drav. polju) so vložili prošnjo za samosvojo pošto, ki bi naj imela zvezo s Sterntalom in Rogatcem. — Tamkaj še zmeraj razsaja škrlatica in ni upanja, da bi kmalu ponehala. Šola je že od Božiča sem zaprta.

(Odlikovanje.) Predstojnik oo. lazaristov sv. Jožefa pri Celju g. Janez Macun je dobil 27. januarja od papeža Leona XIII. častni naslov: apostolski misijonar za njegovo 25letno neumorno delovanje po misijonih.

(Veselica v dijaškem semenišču) na Svečnico, katere so se udeležili tudi mil. g. knez in škof dr. M. Napotnik, obnesla se je prav dobro. Igra »Večni kovač« se je igrala v vseh ulogah s popolnim umevanjem dejanskega položaja in lahkotno. Petje, tamburanje in citranje je bilo dobro vglajeno in vvežbano ter je zadovoljilo vse goste.

(Nove slovenščine ne znajo.) Nemški listi na Slovenskem Štajarju radi govoriijo, da dobro razumejo slovenščino, toda staro slovenščino, a »nova« slovenščina, kakor jo pišemo sedaj po naših listih in knjigah, tam jim je neki nerazumljiva. Vse se spremeni na svetu, pravijo ljudje, in po vsej pravici. Tudi ta trditev nemških časnikov, da ne razumejo sedanje književne »nove« slovenščine, postala je tekom časa neresnična. Kdor nam ne verjame, naj pogleda »Marburgerco« od zadnje sobote, kjer so celi predali napolnjeni z izvrstnimi prestavami iz »Slov. Gospod.« ki je po mnenju »Marburgerce« vendar tudi pisan v »novi« slovenščini.

(Prazno upanje.) »Marburgerci« ne da miru, da se slovenski narod poteguje za slovensko vseučilišče, zato nas je na Svečnico tolažila, da Slovenci sploh ne bomo več dolgo živeli, naj torej pustimo misel o vseučilišču. »Marburgerca« namreč že ve iz zgodovine narodov, da se vsak manj izobražen narod izgubi v sosednem, bolj izobraženem narodu. No, mi vendar nismo o svoji smrti prepričani. Kajti veliko vprašanje je, ali so Nemci, kateri pridejo z nami v dotiko, res izobraženejši nego mi. To je veliko, veliko vprašanje. Ako pa »Marburgerca« že na vsak način hoče, da se Slovenci prej ali slej poizgubijo med Nemci, morala bo torej prej ali slej skrbeti, da dobimo sem ob mejo zares tudi olikanejšo in izobraženejšo sosede. Seveda bo potem morala tudi »Marburgerca« prenehati, kajti za olikane in izobražene Nemce bo treba drugega lista.

(Slovensko uradovanje.) Iz Št. Petra pod Sv. gorami nam poročajo: V kozjanskem okraju uraduje v slovenskem jeziku občina Št. Peter pod Svet. gorami že od l. 1884, in slovenski pečat ima že od leta 1891. Sosedna občina Lastnič tudi že od l. 1897. uraduje slovenski, toda slovenskega pečata še nima. Upati je, da se kmalu dobi tudi slovenski pečat.

(Nagla smrt.) Na Vuzenici so imeli pri Metingerju p. d. Stopar plesno zabavo požarni brambovci v soboto 4. febr. zvečer. V nedeljo v jutro ob 2 uri prinese domača hči denar menjavat. Začne se tresti, pade in čez nekoliko trenutkov izdihne svojo dušo. Požarniki so ji napravili mrtvaški oder ter s tem končali veselico . . .

(Zadržna organizacija.) Poljedelsko ministerstvo je dovolilo društvu »Gospodarska zveza« v Ljubljani 2000 gld. podpore z namenom, da poskrbi za trgovsko izobražbo mož, ki bodo v obširnem obsegu snovali, vodili in pregledovali gospodarske zadruge v področju »Gospodarske zveze.« — Mlekarsko zadrugo so osnovali v Ziljski Bistrici na Koroškem. — V Tunjicah na Kranjskem so si ustanovili društvo skupne pomoči v nesrečah pri poslopih in goveji živini za turnjiške farane.

(V Št. Juriju ob južni železnici) se snuje zadruga. Da bi mnogo koristila!

(Na Gomilskem) se snuje »Bralno društvo.« Pravila so se že poslala na c. kr. namestništvo. Sploh so v savinjski dolini bralna društva zelo razširjena. Tako ima braslovška dekanija, dasi obsega le 8 župnij,

z novo ustanovljenim na Gomilskem 7 bralnih društev. Izvzeta je samo Reka visoko gori v hribih na trboveljski meji.

(Vročinska bolezen) pri Sv. Juriju ob Taboru je popolnoma ponehala. Vse je pomito, polikano, ocedeno in zatrti so vsi bacili. Za-tó, predragi sosedje, le prihajajte zopet v Št. Jurij, kakor ste bili prej navajeni, zlasti v nedeljah popoldne!

(Uspeh slov. vstrajnosti.) Iz Vitanja se nam naznanja, da se je koncem meseca januarja t. l. razobesil na ondašnjem poštnem poslopji pravilno napravljen slovenski napis in vpeljal poštni pečat s slovenskim in nemškim napisom.

(Le posmeha vredno.) Gosp. Viktor Jankovič, klobučarski mojster in posestnik v Vitanju se je poročil z gospico Pavlino Tischler. Samo ob sebi je umevno, da se vrši poroka v jeziku, ki ga zaročenca in navzoči gostje razumejo. V tem slučaju je bila poroka torej slovenska. S tem je bilo tudi vse zadovoljno, samo nek noroglav dopisnik celjskega nemškega lističa se je spodtkikal nad tem. A veseli nas, če mu naznanimo, ako tega še ne vé, da se dopisniku vsi pametni ljudje posmehujejo, ki so se ponižali, da so čitali oni dopis.

(Ormoški luteran.) Iz Ormoža nam pišejo: Blagorodni gospod urednik! Znano vam je, da smo s tukajšnjim sodnijskim pristavom dr. Vilj. Stepišnikom zelo nezadovoljni, ker je le slabo zmožen slovenskega jezika, ki je občevalni jezik našega okraja. O tej zadevi je itak že posl. Žičkar stavil v državnem zboru primerno interpelacijo. Sedaj pa smo izvedeli nov čin našega adjunkta, ki nikakor ne pomnožuje našega zaupanja v njega, da je namreč ob priliki svoje prestave iz Celja v Ormož prestopil k luteranski veri. Zakaj je storil ta korak, ali iz nepremišljenosti, ali vsled pretiska sorodnikov, ali iz političnih razlogov, ali pa nemara iz verskega prepričanja, vsega tega ne vemo. Toda to vemo, da smo sedaj še bolj nezadovoljni z njim, odkar znamo, da je obrnil hrbet katoliški veri ter postal luteran. Prosimo Vas torej, gospod urednik, blagovolite nam odgovoriti, ali smo mi po postavi zavezani, da imamo luteranskega sodnika? Saj veste, da smo katoličani, zakaj nam dajejo torej luterane za sodnike? Kam se naj v tej zadevi pritožimo? Izvolite nam kmalu odgovoriti ter dati v tem oziru potrebnih nasvetov. Z velespoštovanjem vam udani . . . Odgovor uredništva: Pri nas ni nobene postave, ki bi branila, da bi sodniki med katoličani ne smeli biti ali postati luterani. Vsekakor pa lahko celo stvar s podpisi iz Vašega sodnijskega okraja pojasnite pravosodnemu ministertvu ter ga prosite, da vam odvzame luteranskega sodnika. Ker Stepišnik itak že vsled zadnje interpelacije nima več trdnega stališča pri Vas, upamo, da se bo Vaši prošnji hitro ugodilo.

(Iz Celja) se nam piše: Nedavno slišali smo dva nemška častnika, javno na cesti imenovati naš Narodni dom »windischer Schweinstall!« Skoro neverjetno je, da morejo priti take besede iz ust avstrijskega častnika! Ta dva politikarja treba bi bilo prav občutljivo in določno opozoriti na njih službene predpise. Vojaških dostojanstvenikov, ki delajo prepir med narodi, res, teh nam v Avstriji še manjka!! — Celjska »vahterca« je prinesla povodom ognja v neki izložbi Narodnega doma porogljivo opazko, da so poškodovano blago mimoidoči »seboj jemali«. Ti uzmoviči pa niso bili nikdo drugi, kakor nadobudni šolarji nemške šole, kar pa je »vahterca« prav modro zamolčala. Res, prav sijajno se pokazuje nemška omika!

(Ptujsko mesto) je imelo preteklo leto nad 154.000 gold. primankljaja. Pri deželni hranilnici so si izposodili 156.500 gld. Koliko ima mesto vse skupaj dolga, ne vemo. Za plinovo razsvetljavo so že samo lani potrošili 106.887 gld. Ptujski okoličani naj Boga hvallijo, da je mesto postalo samoupravno, kajti sedaj tudi lahko samo plačuje za majhno

mesto velikanske stroške. Slovenski kmetje ptujskega okraja pa glejte, da v Vaš okrajni zastop pri bodočih volitvah ne pridejo nemški mestjani in njih ubogljivi somišljeniki po deželi, kajti potem še vam lahko okraj tako zadolžijo, kakor so sedaj mesto. Slovenci volite Slovence!

(Kozje, pozor!) Občinske volitve za Kozje in kozjansko okolico se bližajo. Danes samo opozarjamo vse slovenske kozjanske kmete, vdeležite se občinskih volitev, kedar bodo, vsi brez izjeme. Izberite si značajne može v občinski odbor, za župana pa vestnega in poštenega Slovenca. Ne udajte se našim nasprotnikom, da bi Vas speljali na limanice. Kozjanski Slovenci, pozor! Kedar bodo volitve, bodemo že naznanili.

(Slovenski fantje) iz kozjanskega okraja nam pišejo: Slovenske pozivnice na vojaški nabor smo letos vendar dobili vsi v slovenskem jeziku. Pa zakaj bi jih ne? Saj smo samo slovenski mladeniči, ne pa nemški. Kar smo lani v tem listu obljubili, to bi se bilo tudi gotovo zgodilo, da bi romali vsi nemški pozivi nazaj na c. kr. okrajno glavarstvo v Brežice. No, tega nam sedaj ni treba storiti.

(Od Sv. Trojice v Slov. gor.) nam pišejo: V naših tukajšnjih prodajalnicah še vedno prevladuje nemščina. Celo na slovenske zahteve slovenskih kupovalcev odgovarja se rado nemški. Jediní zavedni trgovci slovenskega mišljenja je gsp. Friš, kateri se tudi ne ustraši, razobešati slovenske trobojnice ob različnih slovesnostih. Jedino pri njem se dobijo tudi slovenske razglednice. Ker je naše gore list, ga slovenskemu občinstvu toplo priporočamo.

(Iz Radenc) nam pišejo: Če tudi smo že 23. okt. pret. leta vložili prošnjo za samoslovenski poštni pečat, še se naši prošnji vedno ni ugodilo. Dal pa se je napraviti zopet nov pečat, toda tudi ta je samonemški. Radenski zdravnik, trd Nemeč, se že podpisuje kot provizorični okraj. zdravnik, četudi smo vložili proti njemu protest. Za to mesto prosi tudi mlad slovenski zdravnik, doma iz Vržeja. Pa nič ne dosežemo, ker nemamo okrajnega zastopa v rokah. A tik radenskega kopališča je Hildebrand pogodil njivo, a jo prekupil njegov nasprotnik Vogler, ki ima slatino v Petaneh. Ta je sicer Nemeč, vendar Slovincem pravičen in je tudi pri slovenskem kolesarskem društvu.

(Nagla smrt.) V Celji umrl je 26. jan. nagloma 65letni krojač Leopold Wambrecht-samer. Do 11. ure zvečer se je še prav dobro zabaval v kavarni pri igri. Ko pride domu, postane mu slabo in v nekaj trenutkih pretrgala mu je srčna kap nit življenja.

(Umrla) je po 13letni mučni bolezni v 45letu svoje starosti Marija Deteček, žena narodnega veleposestnika Jožefa Detečeka. Čeprav vseh 13 let nepretrgano v postelji, bila je zmeraj izgledno vdana v božjo voljo in goreče pobožna. Blag ji spomin!

(Kozjanski Slovenci) nam zatrjujejo, da se ne bi jokali, ako bi jo njih c. kr. notar Leon Filafero popihal iz Kozjeja, kajti njemu gre slovensko uradovanje najbolj nerado izpod rok, in ga celo sodnijski in davkarski urad, kakor v vsakem oziru tako tudi v tem nadkriljujeta.

(Duhovniške zadeve.) Č. g. predstojnik lazaristov pri Svetem Jožefu tik Maribora je imenovan lavantinskim kn. šk. duh. svetovalcem. Častitamo!

Iz drugih krajev.

(Sveto leto.) Rimski katoliški časniki poročajo, da misli sv. Oče Leo XIII. proglasiti prihodnje leto 1900 za sveto leto. Zadnje sveto leto je bilo leta 1878., ko je zasedel Leo XIII. papeški prestol.

(Žitna borza.) Cene različnim žitnim vrstam ne določajo poljedelci, tudi ne kupci in poljedelci med seboj, ampak glavno besedo pri določevanju žitnih cen ima žitna borza. Špekulantje na borzi kupujejo žito in je prodajajo, ne da bi žito tudi v resnici imeli.

Določi se le obrok, o katerem mora prodajalec kupčevalcu spraviti kupljeno žito. Med tem obrokom pa ženejo kupčevalci ceno žitu nizdoli, a prodajalci navzgor. Ker so borzni prodajalci tudi kupčevalci, ker nazadnje namreč vendar morajo od poljedelcev dobiti žito, zato jim ni toliko ležeče, ako se cena ob času njih kupovanja požene precej nizko. Kakor se sliši, misli katoliško misleči trgovinski minister v zvezi z drugimi storiti trgovini na obroke konec. To bi kmetom bilo v veliko hasen.

(Krojaško zadrugo) so ustanovili v Gorici. Zadruga bo imela prodajalnico suknjenega in drugega blaga v Gorici. Krojači in občinstvo bo dobivalo v združni prodajalnici blago po poštenu ceni. Štajarci ne smemo zaostajati za drugimi Slovenci! Zato pa naprej v snovanju zadrug!

(Največje lase) ima neka mlada Meksikanka Mercedes Lopez. Dekle je staro sedaj 20 let. Ko se je narodila, bili so njeni lasje že čez 30. cm. dolgi, a ko je bila stara dvanajst let, vlekli so se za njo po tleh. Sedaj so njeni lasje tri in pol metra dolgi in tako gosti, da se more cela v nje zaviti.

(Tako je!) K inseratu tvrdke bratje Oelz v Bregencu je pripomniti, da je pridelek omenjenih tovarn pod imenom »pristna Oelzova kava« zaradi svoje izvrstne kakovosti vreden priporočila in vreden, da zavzema po kuhinjah med kavami prvo mesto.

Društvene zadeve.

(Učiteljsko društvo za ormoški okraj) izvolilo si je letos v novi odbor predsednikom g. Jožefa Rajšpa, Ormož, odbornikom gđ. Miciko Melherjevo, Velika Nedelja, in gg. Antona Kosija, Središče, Jankota Kolarja, Velika Nedelja, Antona Porekarja, Hum in Adolfa Rozino, Ormož.

(Kmetijsko bralno društvo v Majšpergu) priredi v nedeljo, dne 12. februarja veselico s petjem, godbo in gledališno igro: »Eno uro doktor«. Začetek po večernicah. K obilni udeležbi vabi najljubnejše odbor.

(Kapelsko bralno društvo) je imelo v nedeljo občni zbor, na katerem se je vršila tudi volitev novega odbora. Jednoglasno je bil izvoljen stari odbor s starim predsednikom, le jeden odbornik je nov. Nek dopisovalec, katerega mi tukaj dobro poznamo, nam je hotel v nekem slovenskem listu dati nasvete o volitvi. Ker pa dotičnik niti ud našega bralnega društva ni, opozarjamo ga, naj se ne vtika v tuje reči, sicer bo zopet enkrat dobil po prstih. Da bralno društvo ne umira, je najboljši dokaz, da ima letos zopet več udov kakor lani.

(Živeli posnemovalci!) Ob priliki poroke Frančiške Karbove z Antonom Slavičevim se je nabralo za dijaško kuhinjo v Mariboru 14 gld. Ravno tem povodom mesto šopka je poslal odličan narodnjak Karbove rodbine: 2 gld. 50 kr. za Ciril in Metod društvo in 2 gld. 50 kr. za »Našo stražo«.

(Veliko maskarado) priredi telovadno društvo »Celjski Sokol« v nedeljo, dne 12. febr. 1899 v »Narodnem domu« v Celji. Začetek ob 8 uri zvečer. Vstopnine 1 K. za osebo. Vsak nemaskovan udeleženec dobi pri blagajnici čepico, za katero mu je plačati 20 kr. globe.

(Dobre volje) bi radi bili predpustno nedeljo tržani in kmetje v Rečici, ker pričakujejo mnogo vrlih gostov sosedov. Domači tamburaši in pevci nastopili bodo pred zanimivim srečkanjem na korist podružnice sv. Cirila in Metoda. Na veselo svidenje ob 7. uri zvečer!

(Bralno društvo na Ljubnem) ima občno zborovanje v nedeljo dne 12. svečana t. l. ob 3. uri popoldne v gostilni g. Alojzija Klemenška s sledečim vspeedom: Volitev novega odbora. Predavanje o društvenem življenju. Predavanje o sadjarstvu in nekoliko o živinoreji. Sprejemanje novih udov. Nasveti. Zvečer gledališka predstava: »Bob iz Kranja«.

(Ormoška moška podružnica sv. Cirila in Metoda) izvolila je pri zadnjem občnem zboru za leto 1899 naslednji odbor: predsednik g. dr. med. Oroslav Kristan, blagajnik č. g. Fran Gartner in tajnik g. Vekoslav Krajnc. Namestniki teh so gg. dr. Ivan Geršak, Vekoslav Mikl in Anton Porekar.

(Gasilno društvo) za ormoško okolico se sedežem na Hardeku si je izvolilo na letošnjem občnem zboru soglasno večinoma stari zaslužni odbor in sicer gg. načelnik Martin Stanič; podnačelnik Andrej Žinko; blagajnik Alojz Mikl; tajnik Anton Porekar; vodja brizgalničarjev Fr. Stanič; njegov namestnik Lovro Kirič; vodja plezalcev Andrej Vrhovčak; namestnik Lovro Meško; vodja varuhov Martin Skoliber; namestnik Ivan Trstenjak; nadzornik orodja Tomaž Vaupotič; zdravstveni načelnik Franc Magdič; vodja ročnih cevi Martin Perc; trobentaši Andrej Kovačič, Franc Hanzelič mlajši in Anton Perc. V minolem letu je društvo pri dveh požarih nastopilo. Občni zbor je sklenil se pridružiti »Zavezi slov. gasilnih društev«. Ples, katerega je društvo priredilo 29. januarja v orm. Čitalnici se je vrlo dobro obnesel. Svirala je društvena godba pod vodstvom g. Domicijana Serajnika ml. Pridobiti še si odbor želi mnogo podpornikov, v kar »Pomozi Bog!«

Gospodarske stvari.

Kmetske zadruge.

(Iz Žalca.)

Nadalje dovoljuje § 2. pravil pod točko 3, da sme zadruga posredovati pri nakupovanju in prodaji poljedelskih pridelkov. Ako bi kmetovalec namreč ne hotel svojega blaga izročiti zadrugi v prodajo ali pa bi tega storiti ne mogel radi kakovosti blaga, recimo pri živini, vinu, lesu, tedaj pa zadruga posreduje. Take reči mora kmetovalec doma obdržati, ker nima zadruga (ako ni zadržanih skladišč, kletij,) dovolj prostora, da shrani tako blago. Recimo, pri zadrugi je skupno vpisanih 400 kmetov živinorejcev. Ti naznanijo zadrugi, da imajo 100 parov volov za mesarje na prodaj. Zadruga piše v velika mesta na mesarsko zadrugo, kjer se na dan pobije do 100 parov volov, ter ponudi vole. Mesarska zadruga odpošlje kupca, piše živinorejcem, da

pripeljajo živino določeni dan na zadrugi sedež skupaj. Ljudem se naznani, kakšna cena je živini za 1 met. stot žive teže, recimo na Dunaju ali v Trstu, odračuni se vožnina do tje, in potem izplača mesar vso prignano živino po veliko boljši ceni kakor drugače. Po boljši ceni pa zato, ker je dobil živino skupaj, ker ne more živinorejcev nalagati, da je cena živini drugačna, in ker ima sam le malo stroškov. In tako bode dobil živinorejec za svojo žival boljšo ceno kakor navadno na sejmu, in zraven izostanejo tudi stroški daljnega pota in pa zamuda.

Kakor je pri prodaji živine, ravno tako je pri prodaji vina. Sedaj je navada, da gredo mali kupci od vinograda do vinograda ter kupujejo vino, ali kar je slabejše, vinogradnik gre od krčmarja do krčmarja in ponuja vino. Pri taki kupčiji sta mnogokrat goljufana vinorejec in mali krčmar, ker obadva ne vesta za pravo ceno vina. Ako je pri zadrugi, recimo, 300 vinogradnikov, ki imajo povprečno vsak 20 hektl. vina na prodaj, je to 6000 htl. vina. Prodajalci naznanijo zadrugi, koliko imajo vina, zadruga si to zapiše in naznani vinskim kupcem in sicer natanko, koliko je rudečega vina, koliko belega, koliko dobrega, koliko slabejšega. Kupci se oglasijo, pove se jim prava cena, kakoršna je istinito v deželi, cena se naznani tudi prodajalcem, in tako bode vsako leto vsak vinogradnik lahko in dobro prodal svoje blago.

Kakor smo dosedaj povedali o živini in vinu, velja tudi pri kupčiji z lesom. Sedaj posameznik nikakor ne more tekmovati z velikim lesnim trgovcem in prodajati mora svoj les po ceni, katero mu lesni trgovec narekuje, seveda vsikdar le našemu kmetu na škodo. Ako pa so kmetovalci združeni v male zadruge in te zopet v okrajne in deželne zadruge, bode se cena lesu kmalu vzdignila do prave mere. Kmetovalci, ki imajo les, naznanili bodejo svoji zadrugi koliko in kakšnega lesa in kje ga imajo.

Zadruga, ki ve za pravo svetovno ceno vsakega blaga, vedela bo tudi ceno za les, jo naznanila kmetovalcu in ako je kmetovalec s ceno zadovoljen, se naznani lesotržcu. Ta pride, les pogleda in ker ve, da je kmetu znana cena lesa, ga tudi po primerni ceni plača. Pri tem bode izključena vsaka prevara ali goljufija. Pošteni dobiček se bo sicer moral lesnim in drugim trgovcem pripuščati, toda za polovico ceneje pa ne sme blaga zahtevati in dobiti, kar pa se sedaj rado zgodi, ker

kmetovalci ne vedo za ceno svojega lesa, in ker niso združeni v celoto, posameznik pa si pomagati ne more.

Sedaj sem razlagal, kako zadruga posredovanje pri prodaji poljedelskega blaga in pridelka, sedaj pa bomo videli in slišali, kako zadruga posreduje pri nakupovanju poljedelskih potrebščin. Kmetovalci imajo dosedaj še večinoma svoje travnike negojene zato, ker njim ne preostaja gnoja, da bi si pognojili travnike. Toda če so združeni v zadruge, naročajo si skupno veliko vagonov umetnega gnoja, da bi si pognojili travnike. Zadruga posreduje, da se dobi gnoj veliko ceneje, na železnicah znižane cene, blago pristno in ne pokvarjeno. Kmetovalec si bode potem lahko pognojil svoje travnike vsako leto z umetnim gnojem, ker mu bo prišel ta gnoj kot dober kup, ki mu bo nesel do 30% dobička. Pridelal bode več krme in vsled tega redil več in boljšo živino. Kjer imajo močvirnate travnike, je potreba, da se odpelje voda. Vsak posameznik tega ne more lahko storiti, ako pa so zjedinjeni kmetje v zadruge, sklenejo, da pride na deželne stroške zemljemerec, kateri bo zmeril padec vode in napravil za odvodenje načrt. Zadruga bo izpeljala delo po večjih ljudeh, ker bodo plačali delo vsi solidarno ali skupno, bode prišlo na posameznika jako malo. Vsi pa bodejo dobili osušene dobre travnike, kjer bode rastla po gnojenju sladka krma in še enkrat toliko kakor poprej.

Dragi čitatelj in kmetovalec! Kaj misliš, ko si pazljivo prečital ta dva paragrafa zadrugišnih pravil. Ali ne vidiš, kako velikega pomena so kmetijske zadruge za kmetovalca? Dobro, ako si to spoznal, ne mudi se, nego delaj na to, da se v tvojem okraju takoj osnuje zadruga. Daj se, dragi kmetovalec, rešiti, ko se ti ponuja rešilna vrva.

Ivan Kač.

Loterijske številke.

Gradec 4. febr. 1899:	10, 56, 42, 6, 1
Dunaj » » »	81, 56, 13, 38, 16

Svilnati damasti meter po 75 kr.

do 14 gld. 65 kr. — kakor tudi črna, bela in barvana Hennebergova svila meter po 45 kr. do 14 gld. 65 kr. — najnovosejših tkaninah, barvah in vzorcih. Za sebnikom poštnine in carine prosto na dom. — Vzorci obratno.

G. Hennebergove tovarne za svilo (c. in kr. dvorni zalagatelj) v Zürichu.

Odvetnik dr. Ivan Glaser

uljudno naznanja p. n. občinstvu, da je otvoril svojo pisarno v Mariboru, Tegetthoffova ulica št. 22. v pritličju na levo.

3-3

3-6

Vsega zdravilstva

dr. Tomaž Bergmann,

nekdanj bolniški zdravnik deželne bolnice v Ljubljani, dozdaj pr. zdravnik v Slov. Bistrici, ordinuje

v Mariboru, Reiserstrasse 2.

(ogel Tegetthoff-ovih ulic v Gr. Meranovi hiši)

od 9—10. predpoldne in 1—3. popoldne.

Gozdnih sadik

in jabolčnih divjakov na izobilje in prav po ceni ima na prodaj gozdarski urad grofa Géza Szápáry v Mura Szombat, komitat Eisenburg pri Radgoni, Ogorsko. Cenilnik na zahtevanje gratis in franko.

V Črešnjevcah

pri Slov. Bistrici se da za več let v najem hiša za trgovino in 8 oralov zemljišča. Vpraša se pri g. Anton Sicherl, trgovcu v Spod. Polskavi, pošta Pragersko. Štajarsko. 1-3

Umetno-obrtna delavnica

cekvenih kamnoseških in podobarskih del

kamnoseka **J. F. PEYER-ja** priseženega izvedenega v Mariboru,

Kokoschinegg-Allee, Hilariusstrasse, Carneristrasse.

Izdeluje altarje, prižnice, obhajilne mize, krstne kamene, okna, itd. itd.

Tudi prevzema mere prostorov za omenjene predmete, kakor tudi originalne načrte.

Posebno se bavi z napravo nagrobnih spomenikov. Prav velika zaloga dogotovljenih novih nagrobnih kamenov od peščenega kamena, mramorja, granita in sijenita.

Solidna postrežba in prav nizke cene.

2

Na prodaj

pod prav ugodnimi plačilnimi pogoji posestvo, katero ima 3 orale njive in en oral lepe goše. Pri hramu zidana hiša in škedenj, lepi hlevi, vse z opeko pokrito; studenčna voda je tudi pri hramu. Cena se izve pri cestarju na Ptujski cesti pri Sv. Miklavžu pod Mariborom.

2-2

Najboljši prah za živino

je **Barthelovo apno za klajo**; zabrani, da živina ne liže in grize lesa, da ne dobi mehkih kostij, da ne shujša, stori pa, da rada je, da dobro prebavlja, daje veliko mleka, je močna za delo in daje izvrstno meso.

Za vsako vrsto živine prav potrebno. Opis, kako se rabi, zastoj. 5 kil za poskušnjo 1 gld. na Dunaju. 12-20

M. Barthel in drug.
na Dunaju,
X. Keplergasse 20/V.

Svoji k svojim!

Anton P. Kolenc,
trgovec v Celju
v „Narodnem domu“
in „pri kroni“.

Priporoča čast. duhovščini in slav. občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnega

špecerijskega blaga

po jako nizkih cenah, kakor tudi vino, na debelo in drobno.

Kupujem vsake vrste deželnih pridelkov, kakor: oves, pšenico, rž, ječmen, ajdo, proso, suho bučno seme, orehe, konoplje, laneno seme, detelno seme, krompir na cele vagone, sploh vse deželne pridelke po najvišjih cenah. Vzamem tudi še fižol vsake vrste in vsako množino, kakor tudi jajca in kuretnino.

Z velespoštovanjem 46-52

Anton P. Kolenc.

Žganjarija

R. Wieser-ja v Hočah pri Mariboru.

Največa žganjarska zaloga na Štajarskem po čuda nizkih cenah. Zdravilski konjak za boleestnike in okrevance kemično razložen in spoznan za čisto vinsko prikapnino. 6

Za bolehe na pljučah, v vratu in goltancu in nadušljive ljudi.

Kdor se hoče za vselej znebiti pljučnih in goltančnih še toliko trdovratnih boleznij, potem naduhe, če je še tako zastarela in navidezno neozdravljiva, naj pije **A. Wolffsky-jev čaj** zoper kronične pljučne in vratne bolezni. Na tisoče zahvalnic zajamčuje veliko zdravilno moč omenjenega čaja. Zavoj stane 1-20 mark. Knjižice zastoj. Pristen samo pri **A. Wolffsky-ju** v Berlinu, N. 37. 15-26

!1899!

Najnovejše v razglednicah!

Razglednice v krasni takovani „**Deifter-Manier**“, lepše, kakor vsak drugi svitlotisek; po vsakoršnih fotografijah (na željo fotografuje tudi sam), izdeluje po izredno nizkih cenah, naglo in najčistejše

Srečko Magolič,

umetniški zavod „**Apolon**“

v Celju (Cilli) Štajarsko. 2-3

Na želodcu

in vsled starosti slabotnim priporoča **Benedikt Hertl**, posestnik graščine **Golitsch** pri Konjicah, 10 let stari, duha in telo krepačoči naradni „**Cognac**“, pripravljen (ekstrahiran) iz njegovih lastnih vin. 4 steklenice z zabojčkom 6 gld. franko na vsako pošto.

Posamezne steklenice po 1 gld. 50 kr. se vedno dobivajo pri **Al. Quandest, Maribor, Gosposke ulice.** 4-50

Seme pravega Kašelskega

(Ljubljanskega) **zelja** prodaja **Ignac Mercina** v Zg. Kašlju, pošta Zalog pri Ljubljani. To zelje dela lepe trde glave, rodi v vsaki zemlji, in je vsega priporočila vredno. Pošilja se po pošti 30 gr 50 kr. poštne prosto. Naročnina sprejema se tudi v pisemskih markah. Za pristnost in kaljivost se jamči. 3-5

Domača tvrdka!

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno **blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje, prte itd.**

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi **vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila.** — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni bandera in vse drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih ozirati na domačo tvrdko ter ne uvažujejo tujih tvrdk, društev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bo hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 23-52

Ana Hofbauer,
imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode
v **Ljubljani,**
Wolfve ulice št. 4.

Domača tvrdka!

Domača tvrdka v Ljubljani Wolfve ulice 4.

Domača tvrdka v Ljubljani Wolfve ulice 4.

„Za gostije“

se prodava v

3-3

Bračkovi štacuni

v novem poštnem hramu v Ptuj

najlepša suha ogerska moka št. 0 1 kilo za 18 kr.

„ 1 „ „ 16 „

„ 2 „ „ 14 „

„ 3 „ „ 12 „

„ 4 „ „ 10 „

sladkor 1 kilo za 38 kr. v grudi,

fina kava 1 kilo za 1-20, 1-40, 1-60 do 2 gld.

riž 1 kilo za 13, 14, 16 in 20 kr.

domači zasekani novi špeh 1kg 68 kr., stari 72 kr.

miline sveče 6 in 8 mil. 1 zavoj 35 kr. itd.

Za sveti postni čas najbolj primerna molitvena knjiga

Marija, žalostna mati Božja

Spisal **Fr. Bezjak**, župnik pri Sv. Marku.

VI. natis.

Obsega pouk o češčenji žal. matere Božje, pobožnost sedem petkov v čast žal. materi Božji, razne molitve in pobožnosti za god sedem žalosti Marije Device, zbirko molitev za očitno in domačo službo Božjo in precejšnje število svetih pesmij.

Vezana v polusnje 60 kr., v usnje z zlato obrezo 1 gld. 20 kr.

po pošti 10 kr. več.

Znesek se lahko pošlje v poštih znamkah ali po poštni nakaznici.

Phönixsova pomada

je bila na razstavi za zdravstvene in bolnikostrežne zadeve v Stuttgartu l. 1890 odlikovana z medaljo, je priznana kot izvrstna po mnogih zdravnikih in vsled tisočeri zahvalnih pisem. Ta pomada je edino sedaj obstoječe neškodljivo sredstvo, vsled katerega pri možkih in ženskih lasje silno bujno rastejo, ne izpadajo, ter se takoj odpravijo luskinne raz glave. Tudi dobro služi za to, da se moreš koj v mladosti ponašati z brki. Vsploh je neškodljivost se jamči.

Lonček te pomade stane 90 kr. Dobi se po poštnem povzetju, ali pa, če se že denar naprej pošlje.

Naslov: **Hoppe, Dunaj, XV., Pouthongasse 3.** 25-26

Zahvalnice!!

Spoštovani gospod

Hvala Vam, da ste mi poslali tako izvrstno zdravilo zoper kašelj in prsobol. Porabil sem samo edno steklenico trpotčevega soka, pa mi je skoraj preminol kašelj in prsobol. Pošljite mi takoj še 3 steklenice Vašega izvrstnega trpotčevega soka in zraven 2 zavitka čaja zoper kašelj.

S spoštovanjem Vaš hvaležni

Jakob Suppan.

V Divači, 19. okt. 1897.

Trpotčev sok (Spitzwegerich-Saft), izvrstno sredstvo zoper kašelj, prsobol, hripo, naduhi in zastarele bolezni, se dobiva vedno svež v lekarni k „Zrinjskemu“ (H. Brodjočin, Zagreb, Zrinjski trg, št. 20).

Vsakdo naj pazi na varstveno znamko, ker samo oni trpotčev sok je iz moje lekarne, ki ima na steklenici sliko Nikolaja Šubića Zrinjskega, bana hrvaškega.

Cena steklenice trpotčevega soka takoj plačanega 75 kr. Zraven trpotčevega soka je dobro rabiti tudi gorski čaj zoper kašelj.

Cena enega zavitka gorskega čaja takoj plačano stane 35 kr.

Jedno kakor drugo se pošilja vsak dan po poštnem povzetju. Kdor pošlje denar naprej, naj pridene za tovarni list in zabojček 20 kr.

Lekarna k Zrinjskemu

H. Brodjočin,

Zagreb, Zrinjski trg, št. 20.

Cenjeni gospod lekarnar!

Pred kratkim sem naročil pri Vas steklenico krepilnih švedskih kapljic. One so meni in mojim znancem ugajale dobro, zato Vas najtopleje zahvalim za to zdravilo. Blagovolite mi za moje znance poslati še 3 steklenice po 80 kr. po poštnem povzetju.

V Modrušu, dne 26. velikega travna 1898.

S spoštovanjem

Vid Zanič.

Prave krepilne švedske kapljice delujejo izvrstno proti vsem želodčnim boleznim, pomagajo k prebavljenju, čistijo krv in krepačajo želodec. Po teh kapljicah izginejo vse bolezni želodca in črev, pa se dobi dober tek.

Treba pa paziti na varstveno znamko, ker samo one krepilne švedske kapljice so iz moje lekarne, ki imajo na steklenici sliko Nikolaja Šubića Zrinjskega, bana hrvaškega.

Cena edne steklenice krepilnih švedskih kapljic takoj plačanah 80 kr.

Pošilja se vsak dan po poštnem povzetju.

Kdor pošlje naprej denar, naj za poštno spremnico in zabojček doda 20 kr.

Lekarna k Zrinjskemu

H. Brodjočin,

Zagreb, Zrinjski trg, št. 20.
Ako naročbe znašajo 5 gold. in več, pošiljajo se franko.

Prespoštovani gospod!

Moja žena je ležala tri mesece na trganju in kostoboli. Ko pa je začela rabiti Vaše „mazilo proti kostoboli“, vstala je že tretji dan, pa danes hvala Bogu hodi. Zahvaljajoč Vas za to izvanredno mazilo, ostajam pokoren sluga

Jernej Lisček.

V Strmcu poleg Stubice,
22. mal. travna 1898.

Mazilo proti kostoboli (Fluid)

je prav dobro zdravilo zoper trganje v kosteh, revmatizmu, bolečine v križu, prehlajanje pri prepihu itd. Mazilo jači utrujene žile ter krepki stare, ki trpijo na slabosti nog.

Vsaka steklenica mora imeti varstveno znamko, t. j. sliko Nikolaja Šubića Zrinjskega, bana hrvaškega, ker samo ono mazilo je iz moje lekarne, ki nosi na steklenici to varstveno znamko.

Cena edne steklenice tega mazila takoj plačanega 75 kr.

Vsak dan se pošilja po poštnem povzetju.

Kdor denar pošlje naprej, naj pridene za poštno spremnico in zabojček 20 kr. 18-32

Lekarna k Zrinjskemu,

H. Brodjočin,

Zagreb, Zrinjski trg, št. 20.

Razglas.

Podpisano ravnateljstvo »Posojilnice v Mariboru, registrirane zadruge z omejenim poroštvo« naznanja, da bode redni občni zbor posojilničnega društva dne **26. februvarija 1899**

- ob dveh popoldan v posojilnični pisarni s sledečim dnevnim redom:
- Poročilo nadzorništva o letnem računu;
  - Sklepanje o porabi čistega dobička;
  - Volitev dveh členov ravnateljstva;
  - Volitev dveh členov nadzorništva;
  - Razni predlogi.

Ob jednem se naznanja, da leži računski sklep za sedemnajsto upravno leto 1898 tukaj na splošni pregled p. n. društenikom.

Ravnateljstvo.

VABILO.

Posojilnica v Gornji Radgoni, registrirana zadruge z neomejeno zavezo, ima svoj občni zbor

dne **16. februvarija 1899** predpoldne ob 8. uri v zadrugi pisarni.

Dnevni red:

- Poročilo načelstva.
- Odobrenje letnega računa za leto 1898.
- Razdelitev čistega dobička.
- Volitev načelstva.
- Slučajnosti.

Če se ob 8. uri določenem občnem zboru ne pride zadostno število zadružnikov, skliče se ob 1/2. uri s taistim dnevnim redom drugi občni zbor, kateri sme brezpogojno sklepati.

K obilni vdeležbi vabi

Načelstvo.

Na prodaj

je jednonadstropna, novozidana hiša na Ptujski cesti št. 47 (Tezna.)

V najem

želim vzeti s 1. sušcem majhno posestvo za 3-4 govedi, itd. — najljubše blizu kakega mesta ali trga. Naslov pove upr. „Slov. Gosp.“ 1-3

Hram na Tezni

št. 105 s štirimi hišami in kuhinjo se takoj pod roko prodaja.

OVES

(Willkomm.)

To najtežje pleme ovsu stori v vsaki zemlji, najprej dozori in najbolj plenja. Ima visoko, za krmenje prav dobro slamo, a ne poleže.

Ker se mora redko sejati, zadostuje 50 kil na oralo. Pošilja se 25 kil za 5 fl., 50 kil za 9 fl. 50 kr., 100 kil za 18 fl. z vrečjo vred.

Vzorčne vrečice po 5 kil s pošto, ako se naprej vpošlje 1 fl. 70 kr. franko.

Oskrbništvo grajščine Golitsch-eve pri Konjicah, Štajarsko. 2-4

Varujejo prehlajenja in mnogih boleznij naši postavno zavarovani, silno rabljivi

sušilni kloseti

z ovitkom. Največja snaznost brez poplajenja z vodo, brez vsakega duha. Sodi za vsako stranišče in se lahko nanj napravi. Solidna konstrukcija iz zlitega železa, položeno. Sedež in pokrov fino poliran. Cena 15 gld. 2-3

M. Feith, Dunaj II., Taborstr. 11/B.

Hiša s tremi stanovanji in poleg nekaj zemljišča je v Novivasi pri Mariboru na prodaj za 2300 fl. Pojasnila se dajejo ob nedeljah in praznikih v Novivasi, št. 127. 2-2

Na prodaj

lepa zidana hiša, gospodarsko poslopje z vsem, mlino, gorice itd. Natančneje pod F. Z. poste restante Sv. Duh, Loče pri Poličanah.

Proda se prostovoljno hiša z gospodarskim poslopjem in 10 oralov zemlje. Hiša je pripravna za trgovino. Posestvo in gospodarsko poslopje je v dobrem stanu in blizu rogaške Slatine tik okrajne ceste. Več se izve pri lastniku Vinku Ogrizeku v Tokočnem pri Slatini. 1-2

Krasen vinograd

v Zavrčki fari, imenovan „Vrbanjšek“, ki z lesom, vrtom in travnikom meri čez 7 oralov, se prostovoljno prodaja. Cena je nizka, vino od ondot se uvrsti med najboljše tukajšnje, čez pol orala je novonasajeno. — Več se izve pri lastniku Štef. Herkoviču v Zavrču. 1-2

Učenca

sprejemem takoj Matija Hočevar, ključavničar v Rogoznici, Ptuj. 1-2

Pekarija se da v najem

pri farni cerkvi Sv. Benedikta v Slov. gor. pod zelo ugodnimi pogoji. Več se izve pri lastniku hšt. 12. 2-2

Izvrstno olje iz kostij

za šivalne stroje, kolesa, kakor tudi izvrstno olje za svetlavo, ki se ne kadi, za kolesne svetilke, iz tovarne olja iz kostij H. Moebius & Fils, Basel (Švica). Dobi se pri: Jan. Erhartovih naslednikov R. Strassmayer, puškar.

Francu Neger, trgovina za šivalne stroje in kolesa.
Herm. Prosch, trgovina za šivalne stroje in kolesa. 7-26

Lepa hiša

za vsakršno obrt, prodaja se v Vitanju. Cena 1900 gld. Natančneje pod „R. K. 67“ poste restante Vitanje, (Celje). 2-3

Vrtnarica,

srednje starosti, neomežena, tudi drugih hišnih del vajena, se sprejme pri Janezu Raku v Velenju. 2-5

Vožnje karte in tovorni listi

Ameriko.

Kralj. belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antwerpna naravnost v Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijovana od visoke c. kr. avstrijske vlade. Pojasnila daje radovoljno

Red Star Linie, Dunaj IV., Wiednergürtel 20, ali

Julij Popper, Bahnstrasse 8, Innsbruck. 3

postaja vsak dan ker dela kavo zdravo, okusno in tečno.

Rudeči zavitki z belim trakom.

Oelz-ova kava

KATHREINER-

Kneippova sladna kava.

Stara mamica, se meri.

Že leta sem izpričano izvrstna primes k bobovi kavi. — Pri živčnih, srčnih, želodčnih boleznih, pri pomanjkanju krvi etc. zdravniško priporočena. — Najprijetnejša kavina pijača v stotisočero rodovinah.

Druga izdaja knjige je izšla in se dobiva v tiskarni sv. Cirila v Mariboru kakor tudi pri raznih bukvarjih komad po 20 kr., Povzetjem se pod 3 gl. ne pošilja. Rojaki! Še malo je zaloge.

Obravnava proti anarhistu
Luigi Luccheni-ju,
morilcu Nj. Vel. avstr. cesar., kraljice ogrske, Elizabete.
— Popis življenja blage vladarice in groznega umora —